

Årsredovisning 2021

Regional utvecklingsnämnd

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Händelser av väsentlig betydelse	4
3 Uppföljning av resultatmål	5
3.1 Uppföljning utifrån Region Värmlands effektmål	5
3.1.1 Stärkt hållbar tillväxt och utveckling	5
4 Uppföljning av prioriteringar i nämndplan 2021	7
4.1 Slutföra processen med framtagandet av ny Värmlandsstrategi, och påbörja implementering bland annat genom införande av väsentliga handlingsplaner	7
4.2 Följa effekterna av coronapandemin och vidta åtgärder inom det regionala utvecklingsuppdraget.	7
4.3 Stärka dialogen och insatserna för omställning av det värmländska näringslivet och arbetsmarknaden för att stärka Värmlands långsiktiga konkurrenskraft, attraktivitet, tillväxt och hållbarhet.	8
4.4 Arbetet med den framtida sammanhållningspolitiken och relationen med Norge ska prioriteras	9
4.5 Vidareutveckla arbetet med hållbar regional tillväxt med särskilt fokus på jämställd tillväxt	10
4.6 Fortsätta arbetet med infrastruktur med fokus på sträckan Oslo/Stockholm och att öka de statliga underhållsmedlen till Värmland, men också satsningar som inbegriper bredbandsutveckling och digitalisering. Även revidering av nationell plan och länstransportplan ska prioriteras inom infrastrukturområdet.	12
4.7 Implementera modell för prioritering, kvalitetssäkring och finansiering av aktörer i Värmlands företags- och innovationsstödsystem	13
4.8 Utveckla uppföljning och lärande i relation till det regionala utvecklingsansvaret	13
4.9 Stärka arbetet för att Region Värmland får ta ett större inflytande och ansvar för arbetsmarknadspolitiken.	14
4.10 Satsningar för att öka den värmländska livsmedelsproduktionen	14
5 Hållbar organisation – Ekonomi i balans	15
6 Uppföljning av mätplan 2021	16
6.1 Följderna av och insatserna kopplat till coronapandemin	16
6.2 Satsningar för att öka den värmländska livsmedelsproduktionen	19
6.3 Regional bredbandsatsning för att underlätta bredbandsutbyggnad	19
6.4 Basfinansiering av strategiska utvecklingsaktörer	21
6.5 Främjande av innovation och näringslivsutveckling	21
7 Internkontroll	25
8 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	26

1 Sammanfattning

Årsredovisning 2021 innehåller en redovisning av ekonomisk uppföljning och verksamhetsuppföljning för 2021 inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde.

Under året har regionala utvecklingsnämnden fortsatt det omfattande omställningsarbete som inleddes 2020 till följd av coronapandemin. Utöver omställningsarbetet har nämnden omhändertagit flera stora och viktiga processer i arbetet med det regionala utvecklingsansvaret (RUA).

Aktivitetsredovisningen i årsredovisningen visar att nämnden arbetar med ett brett spektrum av insatser och åtgärder för att nå måluppfyllelse. 2021 har regionala utvecklingsnämnden förändrat sin mätplan i ett försök att göra en mer kvalitativ och relevant uppföljning av verksamheten. Uppföljningen syftar till att analysera vidtagna aktiviteter, insatser och åtgärder i förhållande till resultat från indikatorer som utgör viktig information om det aktuella läget i Värmland inom RUA.

Nämnden visar ett överskott på 4,7 Mkr för 2021. Överskottet beror huvudsakligen på planerade konsultinsatser som inte avropats, samt uteblivna kurs-, konferens- och arrangemangskostnader (till exempel det uteblivna arrangemanget Genius, inställda Almedalsveckan, med mera). Det är tydligt att regionala utvecklingsnämndens överskott beror på coronapandemins effekter.

Bedömningen är att regionala utvecklingsnämndens resultatmål "Starkt hållbar tillväxt och utveckling" har uppnåtts 2021.

2 Händelser av väsentlig betydelse

Följande händelser har varit av väsentlig betydelse inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde under 2021:

- Coronapandemins utveckling under 2021 och dess konsekvenser
- Framtagandet av regionala utvecklingsstrategin (RUS), Värmlandsstrategin 2040, som antogs av regionfullmäktige 2 juni 2021
- Arbetet med programmeringen inför strukturfondsperioden 2021-2027
- Framtagandet av remissutgåvan av ny strategi för smart specialisering
- Modellen för prioritering, kvalitetssäkring och finansiering av aktörer i Värmlands företags- och innovationsstödsystem har implementerats och samarbetsavtal har upprättats med aktörer
- Värmlands kommuner samt regionfullmäktige beslutade om ett samverkansavtal och en finansieringslösning för en etableringsfunktion; "BRV – Business Region Värmland"

3 Uppföljning av resultatmål

3.1 Uppföljning utifrån Region Värmlands effektmål

Regionala utvecklingsnämndens verksamhet bidrar till samtliga av Region Värmlands effektmål:

- Trygga och nöjda invånare
- Attraktivt och hållbart Värmland
- God, jämlik och jämställd hälsa
- Hållbar organisation

Under 2021 har regionala utvecklingsnämnden fortsatt det omfattande omställningsarbete som inleddes 2020 till följd av coronapandemin. Omställningsarbetet har varit viktigt för att mildra effekterna för Värmlands näringsliv och andra aktörer som drabbats av pandemins konsekvenser. Omställningen har handlat om allt från ekonomiska stödinsatser (som t ex omställningscheckar, beviljande av projektmedel utifrån utlysningar från EU) till rådgivning, information och konsultativt stöd (som t ex rådgivning i Företagsjouren och arbetet med konsekvenser kring gränsfrågan Norge-Sverige).

Utöver omställningsarbetet har nämnden omhändertagit flera stora och viktiga processer i arbetet med det regionala utvecklingsansvaret (RUA), som till exempel:

- Programmeringen inför den kommande strukturfondsperioden 2021 – 2027
- Framtagandet av Värmlandsstrategin 2040 som antogs 2 juni 2021.
- Framtagandet av remissutgåva av strategi för smart specialisering
- Revidering av länstransportplan och nationell plan

Uppföljningen av 2021 års mätplan innehåller analyser av vidtagna aktiviteter, insatser och åtgärder i förhållande till resultat från indikatorer som utgör viktig information om det aktuella läget i Värmland inom det regionala utvecklingsansvaret. Resultat och analys visar sammanfattningsvis att utvecklingen i Värmland går åt rätt håll i många avseenden.

Sammantaget bedömer regionala utvecklingsnämnden att nämnden i stor utsträckning bidrar till måluppfyllelse av Region Värmlands effektmål.

3.1.1 Stärkt hållbar tillväxt och utveckling

Regionala utvecklingsnämnden bedömer att nämndmålet "Stärkt hållbar tillväxt och utveckling" har uppfyllts 2021.

Aktivitetsredovisningen för året utifrån de 10 prioriteringarna i nämndplan 2021 visar att nämnden arbetar med ett brett spektrum av insatser och åtgärder för att nå måluppfyllelse. Verksamheten har visat en mycket god förmåga till omställning utifrån snabbt förändrade förutsättningar på grund av coronapandemin, samtidigt som stora, viktiga och resurskrävande processer (Värmlandsstrategin, programmering inför ny strukturfondsperiod, strategi för smart specialisering, revidering av infrastrukturplaner, med mera) arbetas fram med god kvalitet.

Nämnden visar ett överskott på 4,7 Mkr för 2021. Överskottet beror huvudsakligen på planerade konsultinsatser som inte avropats, samt uteblivna kurs-, konferens- och arrangemangskostnader (t ex det uteblivna arrangemanget Genius, inställda Almedalsveckan, med mera). Det är tydligt att regionala utvecklingsnämndens överskott beror på coronapandemins effekter.

2021 har regionala utvecklingsnämnden förändrat sin mätplan i ett försök att göra en mer kvalitativ och relevant uppföljning av verksamheten. Nämnden följer upp viktiga indikatorer, till stora delar utifrån Värmlandsstrategin, och kopplar resultaten från dessa till de aktiviteter som genomförts under perioden, i ett försök att analysera hur nämnden bidrar till stärkt hållbar tillväxt och utveckling i

Värmland. Det nya sättet att följa upp är under utveckling, och kommer förhoppningsvis framöver att bidra till bättre bedömningar av måluppfyllelse samt vilka insatser och åtgärder som bedöms ha avsedd effekt inom det regionala utvecklingsansvaret (RUA).

Statistik och analys visar sammanfattningsvis att utvecklingen i Värmland går åt rätt håll i många avseenden. Det värmländska näringslivet har återhämtat sig från coronapandemin under 2021, med undantag av några utsatta branscher. Innovationsindex 2021 visar ett förbättrat index för Värmlands del, även om länet visar en tillbakagång vad gäller förnyelseförmåga, som kan kopplas till coronapandemins inverkan på viljan och förmågan att fokusera på ny forskning och utveckling.

Det är omöjligt att säga i vilken utsträckning regionala utvecklingsnämnden bidragit till den till största delen positiva utvecklingen inom RUA, men aktivitetsredovisningen visar ett mångfacetterat och flexibelt utbud av insatser och åtgärder som kommit många av de värmländska aktörerna till godo. Verksamheten har visat en mycket god förmåga att ställa om organisationen samtidigt som man omhändertar det viktiga långsiktiga och strategiska arbetet inom RUA. Därmed bedömer regionala utvecklingsnämnden att måluppfyllelse har nåtts 2021.

4 Uppföljning av prioriteringar i nämndplan 2021

4.1 Slutföra processen med framtagandet av ny Värmlandsstrategi, och påbörja implementering bland annat genom införande av väsentliga handlingsplaner

Under 2021 har arbetet med framtagandet av Värmlands nya regionala utvecklingsstrategi avslutats, och 2 juni tog regionfullmäktige beslut om att godkänna Värmlandsstrategin 2040. Visionen lyder: "Ett hållbart Värmland som förändrar världen" och hållbarhet med de tre dimensionerna som grund genomsyrar hela strategin. Beslutet i fullmäktige föregicks av en omarbetning av den tidigare remissutgåvan av strategin efter den remissperiod som avslutades i december 2020, där det tydligt framgick att hållbarhet önskades få en ännu tydligare tråd. Fem perspektiv betonas särskilt ska genomsyra allt arbete, och dessa perspektiv har sin grund i utmaningar Värmland har för att uppnå hållbarhet. Strategin har också skrivits med fokus på att skapa förutsättningar för kapacitetsökningar i hela Värmland med betoning på att utgå ifrån olika sorters lösningar utifrån plats och människorna som bor och verkar där. Det nya förslaget har sedan tagits upp för diskussion och beslut i först den regionala utvecklingsnämnden och senare regionstyrelsen, men förslaget har också lyfts för dialog i Värmlandsrådet, med kommunstyrelseordförande och kommundirektörer för alla Värmlands kommuner, samt med länsstyrelsen.

Efter att Värmlandsstrategin 2040 antagits har kommunikationsmaterial för implementering tagits fram och presentationer om den valda riktningen arrangerats, bland annat på Region Värmlands chefskonferens och länsstyrelsen Värmlands planeringsdagar. En uppstartskonferens för genomförandet av strategin hölls digitalt i oktober. Under hösten har dialoger påbörjats om metoder och möjligt stöd för implementeringen av strategin i Värmland.

Vidare arbetar verksamheten Regional utveckling fram en struktur för handlings- och insatsplaner som är kopplade till Värmlandsstrategin för att på ett tydligt sätt bidra till genomförandet av Värmlandsstrategin inom ramen för uppdraget som regionalt utvecklingsansvariga (RUA). En modell har tagits fram som kopplar de regionala utvecklingsplanerna till Värmlandsstrategins olika prioriteringar och mål. Våren 2022 ska en crossimpact-analys göras som stöd i uppdateringar och framtagande av planerna framöver i syfte att hitta gemensamma nämnare mellan planerna för en effektiv hantering.

4.2 Följa effekterna av coronapandemin och vidta åtgärder inom det regionala utvecklingsuppdraget.

Under 2021 har arbetet fortsatt med att snabbt ställa om verksamheten för att anpassa åtgärder och insatser till olika aktörers behov utifrån coronapandemins effekter. Omställningen har handlat om allt från ekonomiska stödinsatser (som t ex omställningscheckar) till rådgivning och information (till exempel via Verksamt Värmland företagsjour samt verksamt.se/varmland).

Under 2021 har 76 ansökningar om omställningscheckar inkommit, varav 43 har blivit beviljade (57% av totala antalet ansökningar). 3 162 766 kr har beviljats i stöd till företagen. Orsaken till avslagen är flera, som till exempel att ansökningarna avser kostnader som inte kan stödjas, att företagen har egna medel för investeringen eller att företagen redan beviljats stöd två gånger. Stöd för digitalisering dominerar bland bifallen. De flesta företag som får stöd i form av omställningscheckar har sitt säte i Karlstad.

2020 initierades bildandet av ett regionalt omställningsråd (där olika myndigheter, regionala aktörer och lärosäten ingår) i syfte att parallellt fokusera på både det kort- och långsiktiga omställningsarbetet. Det görs dels genom att följa och utvärdera de kortsiktiga effekterna av pandemin som påverkar näringslivet, branschspecifik påverkan, effekter på arbetsmarknaden, stödinsatser från regeringen, mobilisering av aktörer och behovsstyrda regionala insatser; dels genom att på lång sikt stärka innovations- och transformationsförmågan samt parallellt hantera de långsiktiga effekterna av pandemin. Under perioden har omställningsrådet gett uppdraget att arbeta fram ett detaljerat kunskapsunderlag baserat på rapporter, analyser och Värmlandsstrategin i syfte att åskådliggöra utmaningar inom kompetensförsörjningen i Värmland. Region Värmland har också utifrån underlaget föreslagit sju prioriteringar, förslag på åtgärder och förväntade effekter. Arbetet har förutom i

omställningsrådet redovisats i KSO-gruppen (kommunstyrelseordföranden i respektive kommun).

Under året har Verksam Värmland Företagsjour, dit företagare kan vända sig med frågor kring stödåtgärder för företagare som drabbats av coronapandemins effekter, fortsatt sin verksamhet om än i mindre omfattning beroende på en betydligt minskad efterfrågan på telefonjourens tjänster.

React-EU är en insats inom EU:s regionalfond som syftar till att stärka näringslivets förmåga till omstart och omställning efter coronapandemin. Flera projekt har beviljats inom ramen för React-EU under året, se avsnitt 4.3.

4.3 Stärka dialogen och insatserna för omställning av det värmländska näringslivet och arbetsmarknaden för att stärka Värmlands långsiktiga konkurrenskraft, attraktivitet, tillväxt och hållbarhet.

Under 2021 har ett stort arbete lagts ner på att utarbeta förslaget till den nya strategin för smart specialisering, som har fortgått i en omfattande process med många aktörer involverade. Remissversionen antogs 7 december och skickades därefter på remiss.

Medel har beviljats till projekten Focus Industry spets respektive Focus Industry bredd samt Digital Well Ventures. De båda förstnämnda projekten är centrala i genomförandet av den smarta specialiseringen "Avancerad tillverkning och komplexa system" och det sistnämnda för specialiseringen "Digitalisering av välfärdstjänster".

Nedan följer ytterligare exempel på projekt som har fått stöd från Region Värmland inom smart specialisering, och som startat under 2021:

- Etablering av Smart industricenter Värmland i Hagfors. Projektet ska etablera en test/demomiljö, ett Smart industricenter Värmland, i Hagfors (SICViH) till nytta för små och medelstora företags hållbara utveckling.
- Solenergikluster för utveckling av innovationer. Huvudmålet för projektet är att utveckla ett solenergikluster för att effektivt och i ökad omfattning kunna stötta innovation, affärsutveckling och kunskapsutveckling inom solenergibranschen.
- LignInnovation syftar till att ta fram metoder, kartlägga behov och utveckla nätverk för att attrahera idébärare, företag och start-ups, nationellt och internationellt, till den ligninbaserade testbädden LignoDemo i Kristinehamn.

Verksam Värmland har deltagit i utvecklingen av plattformen Social innovation Värmland, bland annat genom att kandidera till smart specialisering, samt i samverkan med Hållbara Värmland genomfört konferensen "Vinna eller försvinna?", som riktade sig till företagsfrämjare, företagare samt tjänsteperson inom offentlig verksamhet och som handlade om att hitta metoder och motivation för ett jämställt värmländskt näringsliv.

React-EU är en insats inom EU:s regionalfond som syftar till att stärka näringslivets förmåga till omstart och omställning efter coronapandemin. Medel från React-EU har beviljats till projekt för att:

- Utarbeta en långsiktig och bestående modell för regional exportsamverkan genom projektet Exportprogram Värmland,
- Öka synligheten av den värmländska livsmedelsbranschen genom projektet SMAK (synliggöra mat genom aktivitet mot konsument),
- Mobilisera omställningen av stålindustrin som i huvudsak syftar till ökad elektrifiering,
- Arbeta med innovationsarenor i besöksnäringen,
- Stärka näringslivet mot norska gränsen

Regional utveckling har också initierat och stöttat aktörer för insatser/projekt för omställningsinsatser som ska bidra till ökad matchning på arbetsmarknaden.

Under året har 35 Mkr beviljats i olika företagsstöd. Därav har 3,2 Mkr avsett omställningscheckar till

43 företag. I projektet "Miljödriven tillväxt" har 1,1 Mkr i EU-medel bidragit till lika mycket i regionala medel i två olika företagsinvesteringar. 105 beviljade företagsstöd förväntas ge en investering på 121 Mkr inom 1-2 år, och därmed en ökad produktionskapacitet samt ökad konkurrenskraft hos företagen. På sikt förväntas insatsen ge en sysselsättningsökning i dessa företag med 222 personer, varav 46 % förväntas vara kvinnor och 54 % män.

Under året beslutade samtliga kommuner samt regionfullmäktige om ett samverkansavtal och en finansieringslösning för en etableringsfunktion; "BRV: Business Region Värmland" BRV:s organisation ska nu arbetas fram och beräknas vara klar halvåret 2022.

Arbetet med att ta fram ett 10-årigt program för unga i Värmland och ungt entreprenörskap påbörjades och beräknas slutredovisas under första halvåret 2022. Det 10-åriga programmet ska fokusera på entreprenörskap, utbildning och jämställdhet och syftet är att arbetet ska mynna ut i ett minskat antal unga utan utbildning eller arbete.

Exportprogram Värmland påbörjades, som en fortsättning på Regional exportsamverkan (RES), där det nu finns en operativ organisation etablerad. Exportprogram Värmland har tagit fram två kunskapsunderlag och genomfört nätverksträffar med företag. I exportprogrammet ingår nu 14 företag som får direkta stöd.

Ytterligare insatser som vidtagits för omställning av det värmländska näringslivet redovisas under punkt 4.2.

4.4 Arbetet med den framtida sammanhållningspolitiken och relationen med Norge ska prioriteras

Året har till stor del präglats av fortsatt arbete inför den kommande strukturfondsperioden 2021 – 2027. I december beslutade regeringen om programmet för ERUF (Europeiska regionala utvecklingsfonden) för vidarebefordran till EU-kommissionen.

Region Värmland koordinerar fortsatt arbetet med ett nytt Interreg Sverige-Norge program för 2021 – 2027, och en arbetsgrupp har arbetat med att ta fram ett konkret programförslag. Ett programförslag lämnades in till regeringen 18 juni och en första dialog med Näringsdepartementet har genomförts under augusti. Ett uppdaterat programförslag samt metoddokument lämnades in till Näringsdepartementet i december.

Även inom programmet ESF (Europeiska socialfonden) har arbete skett under hela året och handlingsplaner arbetas nu fram.

Regional utveckling har deltagit i olika Interreg-kommittéer för fördelning av projektmedel. Dessa är Interreg Sverige-Norge, Interreg Nordsjön och Interreg Östersjön. Regional utveckling har även varit delaktig i det arbete som har skett avseende kommande programperiod för Interreg Nordsjön och Interreg Östersjön.

Inom ramen för det internationella arbetet har även ett antal remisser besvarats och föredragits för regionala utvecklingsnämnden.

I projektet Dialog Sverige – Norge har samtal förts kontinuerligt med kommuner, länsstyrelsen i Värmland, Grensetjänsten, näringslivsorganisationer och företag vid gränsen för att hitta och stötta åtgärder som kan underlätta läget.

En rapport om Norgesamarbetet har arbetats fram under året och publiceras 2022. Ett arbete för en konferens där värmländska, nationella och norska aktörer ska träffas digitalt under 2022 har genomförts.

Samverkan med Norge är viktig och ett antal insatser har skett genom året:

- Ett positionspapper avseende Norgesamarbetet har presenterats för regionala utvecklingsnämnden.
- Ett politikermöte genomfördes i november mellan värmländska politiker och politiker från Viken för att samtala kring gemensamma frågor.
- En samverkansprocess har inletts med tjänstepersoner från Viken fylkeskommune för att möjliggöra ett närmare samarbete mellan tjänstepersoner och politiker som ska leda till ett

gemensamt samverkansavtal.

- Region Värmland har deltagit som observatör tillsammans med länsstyrelsen i Värmland i gränskommittén för Innlandet-Dalarna
- Tillsammans med tjänstepersoner från Innlandets fylkeskommune genomfördes i november ett fysiskt tvådagarsmöte för att strukturera ett närmare samarbete i samband med aktuellt samverkansavtal.

Regional Exportsamverkan (RES) Värmland har tillsammans med de övriga aktörerna inom RES sökt och beviljats medel för en kartläggning av marknadspotentialen för värmländska företag i Norge, samt utvecklat ett exportprogram för värmländska företag mot norska marknaden. Region Värmland har även hjälpt cirka 20 företag och aktörer med kontakter och affärsmöjligheter på norsk sida.

Genom EU-nätverket för värmländska kommuner och organisationer har Region Värmland löpande informerat om EU:s nya policyförslag, sektorsprogram, projektutvecklingsmöjligheter och regionens EU-arbete.

I november anordnade Region Värmland hybridseminariet "Värmland i EU" på Värmlands museum där aktuella EU-fonder och program samt projektexempel presenterades för ett åttiotal värmländska politiker och tjänstepersoner under ett halvdagsseminarium. De program som presenterades var ERUF, ESF+, Life, Interregprogrammen Nordsjön, Östersjön och Sverige-Norge.

Region Värmland har varit fortsatt aktiv i de internationella nätverken AER, Vanguardinitiativet, Committee of Maritime and Peripheral Regions (CPMR), och dess Östersjökommission (BSC); även om samarbetet helt har skett digitalt.

Brysselkontoret bevakar sammanhållningspolitiken från Bryssel och är ett stöd för både regionen och de värmländska kommunerna. Aktiviteter som genomförts är bland annat:

- Utbildning om EU, och utbildning av nya EU-samordnare i kommunerna.
- Inom ramen för strategiområdet skoglig bioekonomi har Brysselkontoret stöttat berörd strateg i arbetet med att svara på samrådet gällande EU:s nästa skogsstrategi.
- Brysselkontoret har även gjort en översikt över finansieringsmöjligheter för klimat-, miljö- och bioekonomiprojekt inom Horisont Europa.
- Inom strategiområdet Forskning och innovation har Brysselkontoret stöttat berörd strateg i arbetet med att ta fram en ny smart specialiseringsstrategi för Värmland.
- Inom ramen för strategiområdet Infrastruktur har Brysselkontoret stöttat berörda strategier och bolaget Oslo-Stockholm 2.55 i arbetet med stråket Stockholm-Oslo, samt tagit fram ett positionspapper tillsammans med Örebro och Central Sweden.
- Tillsammans med verksamheten i Värmland svarat på EU-samråd.
- Bevakat EU:s åtgärder för att hantera coronapandemin och bevaka de omarbetade förslagen gällande EU:s långtidsbudget 2021 – 2027, som presenterades som en effekt av pandemin.

4.5 Vidareutveckla arbetet med hållbar regional tillväxt med särskilt fokus på jämställd tillväxt

Ett omfattande arbete har under året bedrivits för att uppdatera innovationsstrategin för smart specialisering. Strategin finns nu i remissform fram till ett politiskt beslut fattas under 2022, men inriktningen för skoglig bioekonomi kommer även i fortsättningen vara tydlig med rankingen som starkaste prioritering. Analyser över hur den skogliga bioekonomin har utvecklats stärker också detta tydligt. Statistik visar att både förädlingsvärde och dess andel av regionens totala värde har stärkts under åren 2008–2018. Bioekonomins andel är därmed uppe över 14 % av BRP. Innovationssystemet har också på allvar börjat leverera ett flertal företag till marknaden.

Delvis inom ramen för samarbetet med Research Institute of Sweden (RISE) har det arbetats fram en strategi för testbädden Ligno-City i syfte att prioritera investeringar i utrustning för att säkra kapacitet och förmåga att ta hand om intresserade företag som vill komma in på siten och långsiktigt utveckla nya innovationer med lignin som bas. Region Värmland har under hösten beviljat investeringsstöd för en del av nödvändig utrustning i testbädden, samtidigt som RISE har beslutat att göra betryggande

investeringar för att testbädden ska kunna utvecklas.

Avdelningen har numera en representant i företagsklustret Paper Provinces styrelse. Arbetet i Paper Provinces styrelse har bland annat inneburit delaktighet i deras strategiska planeringsarbete för framtiden och finansiering efter Vinnväxtperioden. Beslut om ny strategi kommer fattas under 2022. Samarbetsavtalet med Region Värmland innebär också en ny basfinansiering för att säkra vissa grundfunktioner i organisationer.

Projektet Bioeconomy Regions in Scandinavia (BiS), som skapades inom ramen för Interregprogrammet Sverige-Norge under 2020 och vars uppdrag är att fortsätta arbeta vidare med de resultat och effekter som kom ur det tidigare projektet The Bioeconomy Region (TBR), har arbetat på enligt plan. Projektet bygger på ett samarbete mellan Värmland, Dalarna, Västra Götalands Regionen, Innlandets Fylkeskommune och Vikens Fylkeskommune, där tyngdpunkten är att stärka samarbetet mellan aktörerna och bygga nya gränsöverskridande partnerskap. Projektet har under året arbetat intensivt med den fortsatta utvecklingen för en stark region för innovationer och företagsetableringar inom skoglig bioekonomi. Arbetet fokuseras inom områdena hållbar byggnation i trä, fossilfria förpackningar och emballage, samt restströmmar. Projektet fortsätter fram till september 2022.

Inom energi- och klimatrådgivningen har två nya insatsprojekt startat; "Hela Sverige laddar" som vänder sig till främst företag och flerfamiljsbostadshus och ska påskynda utbyggnaden av laddinfrastruktur, samt "Resurseffektiv bebyggelse" som ska minska energianvändningen i flerfamiljsbostadshus. Det finns ett projekt i 5 kommuner som handlar om att sprida klimatsmarta kunskaper för nyanlända på olika språk.

Under hösten har ett seminarium om vägtransporter hållits i samarbete med länsstyrelsen. Ett initiativ för att fortsätta processledning för arbetet med att ställa om transporterna från fossila drivmedel har tagits i samverkan med RISE. En ansökan om förstudiemedel för en regional kartläggning av konkreta åtgärder och en översikt av vilka behov som finns hos transportaktörerna har lämnats in till Tillväxtverket och Region Värmland. Beslut väntas i mars 2022.

Region Värmland avser att starta forumet "Elkraft Värmland" för elnätsfrågor med mera, för berörda aktörer i länet. Det ska bidra till "Robust samhälle" genom att samverka för nya lösningar och affärsmodeller som underlättar för framtida investeringar.

Inom ramen för regeringsuppdraget "Vägar till hållbar utveckling" och "Hållbara Värmland" har en hållbarhetshandbok och Agenda 2030-analys tagits fram. Dessa kommer att testas och följas upp av aktörer som länsstyrelsen, Karlstads universitet och klustren som är kopplade till referensgruppen. Agenda 2030-analysen används i syfte att mäta och göra en nulägesanalys av Agenda 2030-målen på regional nivå. Metoden har inneburit att samla statistik och göra regionala bedömningar i arbetsgrupper tillsammans med länsstyrelsen för att kunna mäta hur hållbart Värmland är i förhållande till de globala hållbarhetsmålen. Metoden kommer att utvecklas under 2022 och 2023. Internt är numera hållbar utveckling och Agenda 2030 en punkt som följs upp på ledningsmöten och APT.

Projektet Attraktionskraft Värmland startades 1 oktober 2021 och pågår till 2024. Projektet syftar till att göra Värmland mer attraktivt, bryta den könssegregerade arbetsmarknaden och underlätta rekrytering av nödvändig kompetens. Projektets metodik hjälper branscher, företag och hälso- och sjukvården att själva agera för att kunna rekrytera mer jämställt och förbättra sin kompetensförsörjning. Fokus har varit att rekrytera projektledare och upparbeta samarbete och strukturer med de kluster som är delaktiga, samt med hälso- och sjukvården inom Region Värmland.

Det digitala verktyget "Hela Värmland" är slutredovisat till Vinnova, men fortsätter med medel från Tillväxtverket genom regeringsuppdraget "Vägar till hållbar utveckling". Verktyget utvecklas vidare och beräknas börja testas under 2022. Syftet med verktyget är att de medel som Region Värmland förfogar över fördelas så jämställt och hållbart som möjligt; det vill säga projektmedel, företagsstöd och kommersiell service ska komma aktörerna tillgodo på jämlikare villkor till nytta för Värmland.

Under hösten 2021 slutfördes arbetet med att ta fram den regionala könsuppdelade statistiken "På tal om kvinnor och män" genom en tryckt rapport och uppdatering av webbsidan ahavarmland.se. Arbetet gjordes tillsammans med länsstyrelsen Värmland. Rapporten och webbsidan släpptes via en presskonferens i september 2021.

Tillsammans med länsstyrelsen har det även genomförts en digital nätverksträff med cirka 120 deltagare, där bland annat den regionala könsuppdelade statistiken presenterades.

Under 2021 gick Region Värmland in i rollen som mentor för Region Östergötland i arbetet med SKR:s

modellregionskoncept. Politiker, chefer och tjänstepersoner deltar tillsammans med att stödja andra och även att fortsätta utveckla den egna organisationen i jämställdhetsintegrering av ledning och styrning. Detta arbete har också lett till att Region Värmland tillsatt en central funktion för att hålla samman arbetet med jämställdhet och jämlikhet, och att ta fram en övergripande plan för hela organisationen. I och med detta har Regional utveckling fått utökade resurser inom jämställdhetsområdet.

4.6 Fortsätta arbetet med infrastruktur med fokus på sträckan Oslo/Stockholm och att öka de statliga underhållsmedlen till Värmland, men också satsningar som inbegriper bredbandsutveckling och digitalisering. Även revidering av nationell plan och länstransportplan ska prioriteras inom infrastrukturområdet.

Under 2021 har ett förslag till reviderad länstransportplan med tillhörande systemanalys och miljökonsekvensbeskrivning färdigställt och skickats ut på remiss till länets kommuner, näringsliv och andra intressenter. Förslaget är ute på remiss fram till mars 2022.

Ett antal remisser har besvarats, varav den största är förslaget till nationell plan för transportinfrastruktur (NTP). Planen ska fastställas av regeringen under 2022.

Region Värmland har svarat på remisser om inriktningsplaneringen samt deltagit i olika samråd med departement och nationella hearingar om Värmlands behov. Region Värmland har lyft dessa områden som särskilt angelägna:

- Fokus på drift och underhåll samt vikten av att återta delar av underhållsskulden. Värmlands väg- och järnvägsnät har till stora delar ett eftersatt underhåll.
- Bygga dubbelspår på Värmlandsbanan Kil-Karlstad-Kristinehamn, på kortsikt för att minska kapacitetsbristerna samt som en del i en framtida effektiv järnvägsförbindelse mellan Oslo och Stockholm
- Bygga slussar i Trollhättan och Lilla Edet för att säkra en framtida Vänersjöfart och Värmlands delvis unika förutsättningar att ha tillgång till havsgående sjöfart trots att det är ett inlandslän.
- Förbättra E18 till Oslo för ökad tillgänglighet och trafiksäkerhet genom att mötesseparera sträckan mellan Valnäs och Töcksfors
- En förbättrad järnväg Norge/Vänerbanan och väg E45 mellan Värmland och Västra Götaland med fokus på kortare restider, förbättrad kapacitet och trafiksäkerhet.

Brysselkontoret har deltagit i arbetet med stråket Stockholm-Oslo och har tagit fram ett positionspapper, tillsammans med Örebro och Central Sweden. Positionen skickades med i samrådssvaret om TEN-T-förordningen till kommissionen i maj.

Under 2021 har arbetet med bredbandsutbyggnaden med finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), Region Värmland och kommunerna fortgått. En sjätte etapp beviljades formellt av Tillväxtverket under augusti månad. Parallellt med detta har en privat aktör sökt ERUF-stöd i ett separat projekt för tre kommuner. Därmed är samtliga ERUF-medel för Värmlands län till bredbandsutbyggnad i nuvarande programperiod fördelade.

Inom det statliga bredbandsstödet som förvaltas av Post- och telestyrelsens (PTS) har myndigheten meddelat beslut om stöd. I Värmland har 5 projekt med ett totalt stödbelopp på cirka 13 Mkr beviljats statligt stöd. I förhållande till behovet är den beviljade summan mycket liten. Dessa fem projekt kommer att generera 0,6 procentenheter i ökad tillgång sett till glesbebyggda områden. För den totala tillgången (tätbebyggt och glesbebyggt) genererar det statliga stödet år 2021, 0,11 procentenheter i ökning. Det står därmed klart att det som återstår att bygga ut i Värmland inte står sig i konkurrensen i det statliga stödet, det vill säga det statliga bredbandsstödet möter inte de behov som finns i Värmland. Ett arbete med att utreda vilka handlingsalternativ som är tänkbara pågår då det statliga bredbandsstödet inte möter Värmlands behov.

Arbetet med en handlingsplan för digital utbyggnad (ny regional bredbandsstrategi), som inleddes våren 2021, har intensifierats under hösten. Strategiarbetet beräknas pågå fram till första halvåret 2022 och tar ansats i Värmlands förutsättningar för en fortsatt utbyggnad av digital infrastruktur, men beaktar även höjda ambitionsnivåer såväl inom EU som nationellt. Förslaget till handlingsplan för digital infrastruktur planeras att skickas på remiss till berörda aktörer, efter att regionala

utvecklingsnämnden har tagit beslut om en remissversion. Parallellt med detta har en aktivitetsplan för insatser kring bredbandsutbyggnad för åren 2021 och 2022 tagits fram i enlighet med den nämndplan som beslutades i början av 2021.

Bredbandsforum erbjöd Region Värmland i början av år 2021 att i ett pilotprojekt ansvara för test och utveckling av en generisk arbetsprocess för samverkan mellan mobiloperatörer, regioner och kommuner. Detta arbete startade upp april 2021 och slutredovisades under november 2021.

Resultatet av pilotprojektet är tänkt att användas som arbetsmodell för hela Sverige och kan sannolikt också påverka hur staten genom Post- och telestyrelsen hanterar frågan och till exempel anpassar regelverk och åtgärder för att främja utbyggnaden och marknaden för mobila uppkopplingar.

Den goda samverkan som är etablerad med Bredbandsforum, Värmlandskommunerna, länsstyrelsen, Sveriges kommuner och regioner, statliga myndigheter (främst PTS och Tillväxtverket), aktörer aktiva på bredbandsmarknaden i Värmland, regioner i Mellansverige (Örebro, Västmanland, Uppsala, Sörmland och Östergötland) samt Region Dalarna och Region Gävleborg fortgår och utvecklas. Inom samarbetet med regionerna i Mellansverige har flera aktiviteter genomförts eller startats upp.

Arbetet med digitalisering har förstärkts genom att en person har rekryterats som ska arbeta med det erbjudande regeringen ger regionerna om att upprätthålla en funktion som regional digitaliseringskoordinator.

4.7 Implementera modell för prioritering, kvalitetssäkring och finansiering av aktörer i Värmlands företags- och innovationsstödsystem

Samarbetsavtal i enlighet med modellen har utarbetats och beslutats för Paper Province, IUC Stål och Verkstad, Nifa, Compare, Visit Värmland och Coompanion. Basfinansiering har också beslutats för dessa aktörer med syfte att ge aktörerna i innovationsstödsystemet möjlighet att mer långsiktigt arbeta och driva kvalitets- och utvecklingsarbete. Utifrån både avtal och finansiering åtar sig aktören att arbeta med smart specialiseringsarbetet utifrån sina kompetenser, samt aktivt arbeta med kvalitetssäkring. Region Värmland ska tillsammans med aktören följa upp arbetet årligen. Inför kommande år kvarstår att fatta beslut om Ung Företagsamhet, som bedöms arbeta mot specifika målgrupper i innovationsstödsystemet, och som därför ska omfattas av samarbetsavtal och basfinansiering.

4.8 Utveckla uppföljning och lärande i relation till det regionala utvecklingsansvaret

Parallellt med att Värmlandsstrategin 2040 tagits fram har verksamheten arbetat fram en handlingsplan för lärande och uppföljning kopplat till strategin. Handlingsplanen är ett stöd och verktyg för alla som vill utveckla Värmland i linje med Värmlandsstrategin, och ett verktyg för att kunna utvärdera insatsers produktivitet och effektivitet. Värmlandsstrategin är övergripande och långsiktig. För att de mål som är satta i strategin ska nås behövs en konkretisering. Det är därför viktigt att arbeta med planer som har en kortare tidshorisont, vilket gör det möjligt att tydliggöra insatserna och snabbare göra justeringar utifrån lärande och behov.

Som stöd för att följa upp och utvärdera åtgärder och satsningar kopplade till Värmlandsstrategin har Region Värmland tagit fram en modell för förändringslogik. Förändringslogiken i handlingsplanen för lärande och uppföljning visualiserar det tänkta sambandet mellan Värmlandsstrategins mål inom insatsområdena (bör läge) och som anger riktningen, insatser som talar om vad som ska göras samt de utmaningar som måste lösas (nå läge). Beroende på vilka insatser som görs kommer dessa få effekter i samhället, vissa mer kortsiktiga effekter som är övergående och andra mer långsiktiga som blir bestående och som för oss närmare bör läget. Modellen gör det också enklare att integrera hållbarhetsaspekter i planeringen.

Det pågår även ett arbete att fastställa vilka insats- och handlingsplaner verksamheten själv ska hantera för att bidra till Värmlandsstrategins mål.

4.9 Stärka arbetet för att Region Värmland får ta ett större inflytande och ansvar för arbetsmarknadspolitiken.

Region Värmland har haft regional utvecklingsdialog med näringsdepartementet, och i detta forum har Region Värmland lyft behovet av att få ett större inflytande och att få ta mer ansvar för arbetsmarknadspolitiken. Det finns dock en problematik på riksnivå som handlar om att departementen behöver en bättre samordning i dessa frågor.

Frågan om arbetsmarknadspolitiken lyfts kontinuerligt i de olika nationella sammanhang som Region Värmland deltar i.

Under hösten 2021 svarade nämnden på remissen om Arbetsförmedlingens reviderade uppdrag.

4.10 Satsningar för att öka den värmländska livsmedelsproduktionen

Under första halvåret 2021 beviljades Nifa, branschföreningen för värmländska matföretag, tre projekt:

- Hållbar handlingsplan för genomförandet av Värmlands livsmedelsstrategi
- Temaveckor närproducerad mat i Värmland
- Projektet SMAK (Synliggöra Mat genom Aktiviteter mot Konsument) som är en fortsatt satsning på att öka marknadsintresset för lokalproducerad mat i regionen.

En uppdaterad handlingsplan kopplat till branschens livsmedelsstrategi är färdigställd, och planering inför våren 2022 har inletts. Framtagandet av planen är ett samarbete mellan Nifa, Hushållningssällskapet, länsstyrelsen, Region Värmland och LRF.

Ett livsmedelsnätverk för beslutsfattare och företagare har också startats upp.

Planering och samarbete med Kristinehamns kommun och Visit Värmland kring matfestivalen Smaka på Värmland har genomförts. Matfestivalen var anpassad efter rådande situation med besök hos producenter och en mindre marknad i Kristinehamn.

Samarbetsavtal och basfinansiering utarbetades tidigt för Nifa, vilket innebar att en basfinansiering med start redan 2021 kunde genomföras. Med en ökad finansiell trygghet kan organisationen verka på en stabilare grund och i högre grad än tidigare arbeta långsiktigt med livsmedelsbranschens olika aktörer.

5 Hållbar organisation – Ekonomi i balans

Nämnden visar ett överskott på 4,7 Mkr för helåret 2021.

Överskottet beror huvudsakligen på planerade konsultinsatser som inte avropats, samt uteblivna kurs-, konferens- och arrangemangskostnader (t ex det uteblivna arrangemanget Genius, inställda Almedalsveckan, med mera). Det är tydligt att regionala utvecklingsnämndens överskott beror på coronapandemins effekter.

I slutet av året tidigare lades satsningar till förstudier utifrån ERUF-utlysning och ett projekt (Digital Well Venture), med anledning av att nämnden prognostiserade ett överskott. Överskottet som prognostiserades berodde på återföringar av projektmedel från tidigare år (de stora posterna är återföring av kulturräm 4 Mkr samt återföring av outnyttjade medel från 2016-2017).

Beviljade projektmedel uppgår till 63 Mkr, fördelade på 41 projekt, för helåret 2021. Summan avser både egna regionala medel (ERP) och statliga 1:1-medel.

Beviljat företagsstöd uppgår till 35 Mkr fördelat på 123 företagsinsatser för helåret 2021.

I begreppet nettokostnader ingår verksamhetens intäkter och kostnader, med undantag för de finansiella kostnaderna. Utöver nettokostnadsramen och länstransportsplanen (ram 1003 miljoner kronor över en tolvårsperiod) hanterar nämnden även medel från anslag 1:1 för regional tillväxtpolitik (ram 150 miljoner kronor). Dessa medel motfinansieras av EU:s strukturfonder, Tillväxtverket och andra aktörer, motsvarande cirka 150 miljoner kronor.

6 Uppföljning av mätplan 2021

2021 har regionala utvecklingsnämnden förändrat sin mätplan i ett försök att göra en mer kvalitativ och relevant uppföljning av verksamheten. Nämnden följer upp viktiga indikatorer, till stora delar utifrån Värmlandsstrategin 2040, och kopplar resultaten från dessa till de aktiviteter som genomförts under perioden, i ett försök att analysera hur nämnden bidrar till stärkt hållbar tillväxt och utveckling i Värmland. Det nya sättet att följa upp kommer förhoppningsvis framöver att bidra till bättre bedömningar av måluppfyllelse samt vilka insatser och åtgärder som bedöms ha avsedd effekt inom det regionala utvecklingsansvaret (RUA).

I 2021 års mätplan prioriterar nämnden följande verksamhetsområden i uppföljningen och analysen:

- Följderna av och insatserna kopplat till coronapandemin
- Satsningar för att öka den värmländska livsmedelsproduktionen
- Regional bredbandssatsning för att underlätta bredbandsutbyggnad
- Basfinansiering av strategiska utvecklingsaktörer
- Främjande av innovation och näringslivsutveckling

De fyra sistnämnda mätområdena är identiska med de direktiv för kompletterande uppdrag för regionala utvecklingsnämnden som följde med beslut om utökad nettokostnadsram för 2021 (regionfullmäktiges beslut 8 december 2020).

Analysen är genomförd utifrån resultat från relevanta indikatorer för mätområdet, samt den uppföljning av aktiviteter som redovisas under p. 4 i denna årsredovisning. Analysen grundar sig på följande modell/frågeställningar:

- *Värdera resultat från indikatorer:* Vilka resultat bedöms som bra respektive dåliga? Finns jämförelser över tid? Vilken trend ser vi, ser vi en förändring och i vilken riktning i så fall?
- *Identifiera påverkande faktorer:* Vilka påverkande faktorer ser vi, såväl händelser i omvärlden som i den egna organisationen? Vilka av de aktiviteter/insatser som verksamheten Regional utveckling vidtagit kan ha påverkat resultatet? Vilka andra faktorer har påverkat resultatet?
- *Slutsatser:* Väg samman resultat med de olika identifierade påverkande faktorerna och gör en bedömning av om genomförda aktiviteter/insatser gett önskad/förväntad effekt inom området. Uppfylls det politiska målet/prioriteringen? Om ja, vilka åtgärder/insatser bedöms ha gett positiv effekt? Om nej, vilka åtgärder/insatser bedöms inte ha gett önskad effekt?

6.1 Följderna av och insatserna kopplat till coronapandemin

Mät-område	Indikator	Nuläge	Källa
Följderna av och insatserna kopplat till coronapandemin	Snabbutlysningarna ("Coronautlysningen"), antal företag som fått stöd	Totalt har 313 företag fått stöd/lotsning: Hållbar framtid (Almi): 142 företag (36 kvinnor, 106 män) Ställ om (Karlstad Innovation Park): 43 företag varav: - Stöttning i alla lägen (IUS Stål & Verkstad): 11 företag (11 män) - Be Digital Support (Compare): 28 företag (10 kvinnor, 13 män, 5 ännu oklart) - Tjänsteutveckling (Paper Province): 5 företag (5 män)	Region Värmland/ projektens rapportering

Mät-område	Indikator	Nuläge	Källa
		Livskraftig omställning i Värmland (Visit Värmland/Nifa): 126 företag (65 kvinnor, 82 män, 20 företag har dubbelt ägarskap)	
	Antal samtal till företagsjouren	2020: 300 samtal (fr o m v 13) 2021: 149 samtal Könsuppdelade data finns men är mycket opålitliga/bristfälliga. Manuell statistik förd av medarbetare som bemannat företagsjouren har jämförts med faktiska samtalsdata för v 13-46 2020. Den manuella statistiken underskattas med ca 49%. Ovanstående antal samtal har räknats ut enligt antagandet att även den manuella statistiken för 2021 underskattats med 49%.	Region Värmland
	Omställningscheckar/ företagsstöd	Under 2021 har 76 ansökningar om omställningscheckar inkommit, varav 43 har blivit beviljade (57% av totala antalet ansökningar). 3 162 766 kr har beviljats i stöd till företagen. Orsaken till avslagen är flera, som till exempel att ansökningarna avser kostnader som inte kan stödjas, att företagen har egna medel för investeringen eller att företagen redan beviljats stöd två gånger. Digitaliseringen dominerar bland bifallen. De flesta företag som får detta företagsstöd har sitt säte i Karlstad. (2020: 189 inkomna ansökningar, 121 (64%) beviljade ansökningar)	Region Värmland
	Arbetslöshet	Riket: December 2021: 7,2 % December 2020: 8,8 % Värmland: December 2021: 7,3 % December 2020: 8,7 %	Arbetsförmedlingen
	Varsel	Totalt sedan mars 2020 t.o.m. december 2021 har 1 828 personer varslats om uppsägning i Värmland (1,3% av samtliga varslade i Sverige under denna period). De branscher som drabbats hårdast i Värmland är tillverkning, handel och hotell- och restaurang. Statistiken på branschnivå är dock inte helt tillförlitlig eftersom AF inte redovisade branschstatistiken per län i början av pandemin. Månaderna med flest varsel sedan pandemins start var mars 2020 (40% av samtliga varsel i länet), april 2020 (12%) och november 2020 (12%).	Arbetsförmedlingen

Mät-område	Indikator	Nuläge	Källa
	Korttidsarbete	<p>T.o.m. 2022-01-11:</p> <p>Antal beviljade ansökningar: 2 555 (2020: 1 670 ansökningar; 2021: 885 ansökningar)</p> <p>Anställda som omfattas: 16 583 (2020: 13 027 anställda; 2021: 3 556 anställda)</p> <p>Nettobelopp beviljat: 788 333 258 kr (2020: 604 585 590 kr; 2021: 183 747 668 kr)</p> <p>Värmlands andel är drygt 2 procent av riket i alla tre kategorierna.</p> <p>Hårdast drabbade branscher: Handel; hotell- och restaurang; tillverkning; transport och magasinering; verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik; kultur, nöje och fritid.</p>	Tillväxtverket

Av resultaten från indikatorerna går det att utläsa en återhämtning inom näringslivet under 2021, trots att coronapandemin pågått även under detta år. Arbetslösheten är lägre 2021 än 2020, även om det finns regionala skillnader; vissa gränskommuner har hög arbetslöshet och har inte återhämtat sig alls sedan pandemins början. Månaderna med flest varsel sedan pandemins start ägde alla rum under 2020. Statistik för olika stödformer till företagen som korttidsarbete, omställningscheckar och stöd i företagsjour visar ett minskat behov av olika stödformer 2021 jämfört med 2020. Samtidigt har det totala antalet ansökningar om företagsstöd ökat, vilket är ett tecken på ökad framtidstro hos företagen. Det finns dock variationer mellan olika branscher; handel och hotell/restaurang är några av de hårdast drabbade branscherna.

Totalt 313 företag har fått stöd inom ramen för "coronautlysningen". I de projekt som beviljades medel för insatser i syfte att främja företagandet under pandemin har man i samtliga tre projekt nått ut till nästan hela målgruppen så här långt. I slutet av 2021 tog smittspridningen ordentlig fart igen, och nya restriktioner infördes vilket sannolikt kommer att innebära att man kommer att kunna se en negativ påverkan inom näringslivet i början av 2022. Stödformen korttidsarbete förlängdes därför i december 2021 på grund av förmodat fortsatt behov. En översyn behövs av vilken form stödet ska ha fortsättningsvis.

Aktiviteter som vidtagits inom området under perioden redovisas under punkterna 4.2 och 4.3 i denna årsredovisning.

Vad gäller påverkande faktorer inom mätområdet kan man se att den globala konjunkturen är den största enskilda påverkande faktorn. Regional utveckling har få *egna* stödmöjligheter, utan bidrar till stor del i form av information/rådgivning kring stöd från nationell- och EU-nivå och att skapa och främja olika samverkansformer för aktörer. Regional utveckling har även adresserat regionala frågor på nationell nivå inför nationella beslut.

Företagsjouren, som upprättades som en följd av pandemin, har gett företagen information och vägledning i att navigera i systemet med olika nationella stödformer. Det har varit svårt att förutse hur många som behövde stöd samt vilken form av stöd, och företagsjouren har inte nyttjats i den utsträckning som var förväntat. Långsiktigheten i denna stödform är under utredning, men det kan konstateras att företagsjouren mottagit färre samtal 2021 än motsvarande period 2020 vilket kan tolkas bero på, enligt övrig data, att återhämtning för flera branscher skett under 2021. Behoven kan dock öka igen på grund av de nya restriktioner som infördes under slutet av 2021, och verksamheten ser ett behov av någon form av företagsjoursstöd även efter coronapandemin, förmodligen i form av en omställningsjour.

Regionala utvecklings *egen* möjlighet till ekonomiskt stöd är företagsstödet, en insats som verksamheten kan se ger en *direkt* effekt och påverkan i arbetet att skapa livskraftigare företag och

fler arbetstillfällen i Värmland.

Arbetet med omställningsrådet har identifierat utvecklingsområden att samverka vidare kring, och att formerna för samverkan behöver utvecklas. Det är dock för tidigt att uttala sig om effekten vad gäller de projekt som beviljats medel från React-EU under 2021.

6.2 Satsningar för att öka den värmländska livsmedelsproduktionen

Mätområde	Indikator	Nuläge	Källa
Satsningar för att öka den värmländska livsmedelsproduktionen	Indikator 4.2.3 Livsmedel - produktion, konsumtion och förädling av närproducerad och ekologiskt odlad mat (delvis utvecklingsområde, finns bara data på ekologiska livsmedel i regionens /kommunernas verksamhet samt andel ekologiskt odlad åkermark, inget om produktion, konsumtion och förädling)	Data finns ännu inte framtagna. Det är ett långsiktigt arbete att ta fram resultat för att följa den regionala livsmedelsproduktionen. Länsstyrelsen äger arbetet med dessa data.	Länsstyrelsen

Det finns för närvarande inga data till de indikatorer som tagits fram för mätområdet. Det är ett långsiktigt arbete att ta fram resultat för att följa den regionala livsmedelsproduktionen. Länsstyrelsen äger arbetet med dessa data.

Aktiviteter som vidtagits inom området under perioden redovisas under punkten 4.10 i denna årsredovisning.

Regional utveckling har ytterst liten påverkan på den faktiska livsmedelsproduktionen. De starkast påverkande faktorerna är den globala livsmedelsmarknaden och konsumtionsmönster. Regional utveckling kan påverka medvetenheten om vikten av att handla lokalproducerat, och hur inköp av närproducerade varor kan premieras vid offentliga upphandlingar.

Det är ännu för tidigt att dra slutsatser utifrån vidtagna åtgärder och insatser inom mätområdet, eftersom verksamheten behöver se effekter av beviljade projekt.

6.3 Regional bredbandsatsning för att underlätta bredbandsutbyggnad

Mätområde	Indikator	Nuläge	Källa
Regional bredbandsatsning för att underlätta bredbandsutbyggnad	Yttäckning (+8 decibel)* * indikatorn beskriver signalstyrkan i ett mobilnät. Värdet anger hur god yttäckning och kapacitet mobilnätet har på olika platser.	Datatjänster minst 10 Mbit/s, 3G/4G/5G (exkl 450 Mhz): 90,6 % Datatjänster minst 30 Mbit/s, 4G och 5G: 17,8 % Datatjänster minst 30 Mbit/s, 5G: 0,01 %	Post- och telestyrelsen (PTS) Data för 2020
	Tillgång till fast bredband (hushåll)	Faktiskt anslutna hushåll 10 Mbit/s: 99,99 %	Post- och telestyrelsen (PTS)

Mät-område	Indikator	Nuläge	Källa
		Faktiskt anslutna hushåll 30 Mbit/s: 96,46 % Faktiskt anslutna hushåll 100 Mbit/s: 79,59 % Faktiskt anslutna hushåll 100 Mbit/s, landsbygd: 62,6 % I absolut närhet till minst 1 Gbit/s: 93,59 % I absolut närhet till minst 1 Gbit/s, landsbygd: 76,3 %	Data för 2020
	Tillgång till fast bredband (arbetsställen)	Faktiskt anslutna arbetsställen 10 Mbit/s: 99,99 % Faktiskt anslutna arbetsställen 30 Mbit/s: 94,55 % Faktiskt anslutna arbetsställen 100 Mbit/s: 78,27 % Faktiskt anslutna arbetsställen 100 Mbit/s, landsbygd: 72,5 % I absolut närhet till minst 1 Gbit/s: 90,56 % I absolut närhet till minst 1 Gbit/s, landsbygd: 81,9 %	Post- och telestyrelsen (PTS) Data för 2020
	Undersökning av upplevd kvalitet och prestanda av digital infrastruktur	Nuläge för 2021 presenteras under 2022.	Kvalitativ undersökning på Region Värmland

Indikatorerna inom mätområdet visar en positiv utveckling av bredbandsutbyggnaden på övergripande regional nivå. Utbyggnadsgraden ser dock olika ut beroende på var i länet man befinner sig, med stora regionala skillnader.

Aktiviteter som vidtagits inom området under perioden redovisas under punkten 4.6 i denna årsredovisning.

Starkast påverkande faktorer för framgångsrik bredbandsutbyggnad är marknadsaktörernas intresse, kundens nuvarande uppfattning om sitt eget behov och att finansieringen är tillräcklig så att kunden kan få ett erbjudande till ett rimligt pris. Det är fler som erbjuds bredbandsuppkoppling än som tackar ja till erbjudandet, och anslutningsavgiften är en faktor som påverkar kundens beslut.

Värmland placerar sig som nr 17 av 21 län avseende bredbandsutbyggnaden i Sverige, enligt PTS bredbandskartläggning 2020: Andel hushåll som är faktiskt anslutna med 100 Mbit/s eller högre. Utbyggnaden varierar stort mellan de värmländska kommunerna och fortsatt stöd behövs för att målen om bredbandstäckningen i hela länet ska nås. Andra tekniker än fiber, särskilt i områden där aktörerna har ett svalare intresse för utbyggnad, behöver ses över mer

Förutsättningarna på bredbandsmarknaden har förändrats de senaste åren. Det gör det lättare att planera för den fortsatta utbyggnaden, men också svårare då bredbandsmarknaden inte omfattas av leveransplikt utan är efterfrågestyrd. Volymen i efterfrågan styr också aktörernas intresse av att fortsätta bygga ut. Region Värmlands möjlighet till påverkan försvåras därför. Det behövs ett fortsatt arbete kring efterfrågestimulerande åtgärder, ökad digital delaktighet och en intensifiering av digitalisering inom offentlig sektor för att fiberutbyggnaden ska nå ut till respektive hushåll. Parallellt med detta behövs ytterligare insatser för efteranslutningsproblematiken.

För att stimulera efterfrågan på tillgång till bredband behövs informationsinsatser och ett fortsatt samarbete med kommunerna. Detta är viktiga delar i den handlingsplan för digital infrastruktur som är under framtagande, och en uppgift för funktionen regional digitaliseringskoordinator. Det är viktigt att uppnå en viss digital kompetens för att kunna utnyttja möjligheterna som finns; enbart bredbandsutbyggnaden kommer inte att öka digitaliseringen hos Värmlands hushåll och företag.

I nuläget är behovet av stöd till fortsatt bredbandsutbyggnad större än de medel som finns tilldelade. Möjligheten till fortsatt bredbandsstöd är avhängigt marknadsaktörernas intresse av att söka, men också kundernas efterfrågan.

Under våren 2022 kommer en remissutgåva av handlingsplan för digital infrastruktur att vara framtagen och presenteras för regionledningen med förslag på insatser fram till år 2030. Denna handlingsplan planeras att skickas på remiss till berörda intressenter.

6.4 Basfinansiering av strategiska utvecklingsaktörer

Mät-område	Indikator	Nuläge	Källa
Basfinansiering av strategiska utvecklingsaktörer	Antal aktörer som har samverkansavtal om basfinansiering.	Nuläge: 6 st.	Region Värmland

Resultatet för indikatorn till detta område visar att 6 st aktörer har samverkansavtal om basfinansiering.

Aktiviteter som vidtagits inom området under perioden redovisas under punkten 4.7 i denna årsredovisning.

Samverkansavtal om basfinansiering ger tryggare förutsättningar för klustren att arbeta långsiktigt. Regional utveckling kan ge tydliga uppdrag och är med och bidrar till en tydligare koppling till Värmlandsstrategins genomförande. Vidare bidrar samverkansavtalen till att kunna följa upp utvecklingen av det regionala utvecklingsansvaret genom att aktörerna kommer in med underlag.

6.5 Främjande av innovation och näringslivsutveckling

Mät-område	Indikator	Nuläge	Källa
Främjande av innovation	Del av indikator 4.1.1 Smart specialisering - antal och andel företag.	Finns inte i nuläget, men kommer arbetas fram under året.	Region Värmland

Mät-område	Indikator	Nuläge	Källa
och näringslivs-utveckling	Indikator 4.1.2 Nystartade företag inom olika bolagsformer.	<p>Antal nystartade företag: 1 580 (+17 % från 2019)</p> <p>Antal nystartade företag per 1 000 invånare 16–64 år föregående år (etableringsfrekvens): 9,5</p> <p>Antal nystartade företag per 100 befintliga företag föregående år (förnyelsetal): 4,9</p> <p>Företag startade av kvinna: 523 (33 % av företagen)</p> <p>Företag startade av man: 1 037 (66 %)</p> <p>Saknas uppgift: 20 (1 %)</p> <p>Företagare med utländsk härkomst: 369 (23 % av företagarna)</p> <p>Företagare utan utländsk härkomst: 1 191 (75 %)</p> <p>Saknas uppgift: 20 (1 %)</p> <p>Företagare <31 år: 433 (27 % av företagarna)</p> <p>Företagare 31–50 år: 761 (48 %)</p> <p>Företagare > 50 år: 366 (23 %) Saknas uppgift: 20 (1 %)</p>	<p>Tillväxt-analys</p> <p>Data för 2020</p>
	Avslutade företag	<p>Aktiebolag: 279</p> <p>Enskilda näringsidkare: 386</p> <p>Handelsbolag: 106</p> <p>Kommanditbolag: 21</p> <p>Totalt avslutade företag 2021: 792</p> <hr/> <p>Data för 2020:</p> <p>Aktiebolag: 343</p> <p>Enskilda näringsidkare: 544</p> <p>Handelsbolag: 104</p> <p>Kommanditbolag: 21</p> <p>Totalt avslutade företag 2020: 1 012</p>	<p>Bolags-verket</p> <p>Data för 2021</p>
	Konkurser	<p>Antal företag: 159 (2020: 181)</p> <p>Varav 32 st (20 %) inom handel, 25 st (16 %) inom byggverksamhet och 22 st (14 %) inom hotell- och restaurangverksamhet.</p> <p>Även 2020 var det dessa tre branscher som såg de flesta konkurserna. 2020 var det 39 företag (22 %) inom handel, 20 företag (11 %) inom hotell- och restaurangverksamhet och 19 företag (10 %) inom byggverksamhet.</p> <p>Antal anställda: 232 (2020: 451)</p> <p>Varav 109 anställda (47 %) inom byggverksamhet, 38 anställda (16 %) inom</p>	<p>Tillväxt-analys</p>

Mät- område	Indikator	Nuläge	Källa
		tillverkning och 35 anställda (15 %) inom hotell- och restaurangverksamhet. Även 2020 var det konkurser inom dessa branscher som drabbade flest anställda. 2020 var det 93 anställda (21 %) inom tillverkning, 86 anställda (19 %) inom hotell- och restaurangverksamhet och 68 anställda (15 %) inom byggverksamhet.	
	Indikator 4.1.4 Innovationskraft	<u>Innovationsindex 2021:</u> (2019 inom parentes som jämförelse) Blocket grundförutsättningar, indexvärde: 83,5 (81,6) Blocket förnyelseförmåga: 78,7 (84,2) Blocket marknadsförmåga: 84,0 (75,3) Samlat indexvärde: 82,1 (80,4)	Reglabs Innova- tions- index
	Indikator 4.3.1 Jämställt ägande - Andelen kvinnor och män som äger enskild firma eller bolag	Egenföretagare, exklusive eget aktiebolag: Kvinnor 3 199 (35 %), män 5 896 (65 %) Företagare i eget aktiebolag: Kvinnor 846 (21 %), män 3 260 (79 %) Totalt antal företagare: Kvinnor 4 045 (31 %), män 9 156 (69 %)	SCB Data för 2020

Antal nystartade företag ökade 2020 jämfört med 2019 (statistik finns ännu ej tillgänglig för 2021). 2019 var antalet nystartade företag lägre än normalt, men 2020 kan man se den högsta siffran sedan mätningarna började publiceras. Denna utveckling kan tyckas motsäga effekten av coronapandemin, men kan också vara en konsekvens av ett ökat antal uppsägningar och korttidspermitteringar. Observera att statistiken för denna indikator endast visar hur många företag som enligt Bolagsverket registrerats som avslutade det aktuella året. Det framgår dock inte varför företaget avslutats, så det är möjligt att en del av dessa företag lever vidare i en annan bolagsform, som uppköpta av ett annat företag, eller liknande.

Under 2020 var det mer än dubbelt så många avslutade företag än normalt, men den utvecklingen har klingat av under 2021 även om det fortfarande är fler avslutade företag än ett normalår (normal nivå: 400-500 avslutade företag). Den höga siffran under 2020 beror sannolikt på coronapandemins effekter.

2021 ses det lägsta antalet konkurser sedan 2017, och antalet konkurser minskade med 12 % jämfört med 2020. Trots pandemin har riket som helhet haft en hög ekonomisk tillväxt, och samma trend som i Värmland avseende antal konkurser ses på riksnivå. Vissa branscher har gynnats av pandemin, och de branscher som varit mest utsatta har delvis återhämtat sig under 2021. Man kan dock inte fullt ut se konsekvenserna av de restriktioner som återinfördes under slutet av 2021.

Innovationsindex 2021 visar att Värmland fortsätter att förflytta sig i rätt riktning totalt sett, även om det skett förändringar inom de tre delområdena sedan den senaste mätningen 2019. Det totala indexet har stigit från 80,4 till 82,1, vilket helt beror på att länet gått framåt inom delområdena grundförutsättningar och marknadsförmåga. Grundförutsättningarna för innovationsförmåga inkluderar bland annat utbildningsnivå och skillnader i förvärvsfrekvens mellan utrikes- och inrikes födda, områden där satsningar gjorts och fortsätter att göras.

Däremot har indexvärdet inom blocket förnyelseförmåga sjunkit relativt stort sedan 2019, från 84,2 till 78,7. Med förnyelseförmåga menas en regions förmåga och kapacitet att utvecklas i takt med omvärldens förändringstryck och innefattar faktorer som förmåga till nyskapande i näringslivet, att det

finns ett positivt klimat och en positiv attityd till förändring och förnyelse, samt att det finns tillgång till resurser för innovation. Vid 2019 års mätning var det blocket förnyelseförmåga som vägde upp de lägre värdena inom övriga två områden.

Grundförutsättningarna för innovationsförmåga är svåra för Regional utveckling att direkt påverka, även om indexet förbättrats i detta avseende 2021 och satsningar har gjorts inom området. Det är dock inte möjligt att säga om dessa satsningar bidragit till att indexet ökat vad gäller grundförutsättningarna. Regional utveckling kan dock påverka förnyelseförmågan genom att göra insatser för att bidra och attrahera innovativa lösningar som exempelvis företagsstöd, bidra med kunskap och möjlighet till finansiering kring olika typer av innovation samt i satsningar inom smart specialisering.

Utifrån de delar som mäts inom förnyelseförmåga kan man se att dessa är mer föränderliga på kort sikt, och att pandemin påverkat vissa av dem negativt i form av vilja att investera i forskning och utveckling, delta i verksamhet för att utveckla nya företagsidéer, och så vidare.

En djupare analys av hur Värmland ligger till i förhållande till övriga regioner kommer göras i delårsrapporten för första kvartalet 2022, när den nationella rapporten publicerats av Reglab.

Aktiviteter som vidtagits inom området under perioden redovisas under punkten 4.3 i denna årsredovisning.

Värmlands attraktionskraft har stor betydelse för att förbättra grundförutsättningarna för innovation och företagsutveckling, och en mängd faktorer som könsuppdelad arbetsmarknad, tillgång till kompetens, attraktiva bostäder, livskvalitet mm påverkar. Regional utveckling arbetar för att få en samlad kunskap om attraktionskraften. Ska man höja attraktiviteten på övergripande nivå krävs att en mängd samverkande faktorer går åt rätt håll, där Regional utveckling har ett begränsat inflytande. Regional utveckling lobbar dock på nationell nivå för att regionen ska få ett tydligare uppdrag och större mandat kopplat till kompetensförsörjningsfrågor. Utbildning är primärt ett kommunalt uppdrag och Region Värmland äger inte frågan, men skulle kunna ha ett tydligare samordningsuppdrag. I sammanhanget bör nämnas att det finns stora skillnader inom regionen vad gäller grundförutsättningarna, där till exempel vissa delar av Värmland har gynnsamma förutsättningar vad gäller högskolekompetens och inkomstnivå.

Regional utveckling arbetar främst genom att skapa olika samverkansformer för att påverka regionens utveckling inom området. Regional utveckling har också en indirekt påverkan genom samverkan med olika aktörer.

7 Internkontroll

Kommunallagen ställer krav på att varje nämnd och styrelse ska ha en tillräcklig intern kontroll i sin verksamhet. Den interna kontrollen är tillräcklig när den förebygger, upptäcker och åtgärdar.

Enligt Region Värmlands reglemente för intern kontroll ansvarar regionstyrelsen för att årligen fastställa en intern kontrollplan som innehåller regionövergripande kontrollmoment. Nämnderna ska utifrån egen riskbedömning besluta om egna kontrollmoment vid sidan av den regionövergripande kontrollplanen. Nämnderna ska vid behov initiera åtgärder som följd av resultaten av såväl regionövergripande som egna kontrollmoment.

Regionala utvecklingsnämnden har utifrån genomförd riskanalys tagit fram en internkontrollplan för 2021. Internkontrollplanen prioriterar de risker som fått högst riskvärde i den riskanalys som genomförts. Planen består av olika kontrollmoment, metod för att genomföra kontrollerna samt tidplan för åiterrapportering. En rapport innehållande resultat från genomförda kontroller samt, vid behov, förslag till åtgärder, presenterades för regionala utvecklingsnämnden i december 2021.

8 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Omvärldsrisker

Risk	Konsekvens	Åtgärder
Den demografiska förändringen, andel personer i Värmland i arbetsför ålder minskar.	Utmaningar både för kompetensförsörjningen och försörjning av välfärden i Värmland.	Arbeta för att attrahera den arbetsföra åldern att stanna kvar i Värmland och få nya invånare utifrån Värmland.
Ej fungerande kompetensförsörjning	Obalans mellan tillgång och efterfrågan på arbetskraft.	Höja utbildningsnivån generellt och mellan olika grupper i samhället, samt att arbeta mer med validering av människors yrkeskunskaper för att bättra på matchningen mot de arbeten som finns.
Att den digitala infrastrukturen med fortsatt utbyggnad av bredband inte lyckas.	Ökat utanförskap, mindre möjligheter till att kunna bo och verka i hela Värmland	Åtgärder för att höja den digitala kompetensen, möjliggöra finansiering av utbyggnad av bredband

Verksamhetsrisker

Risk	Konsekvens	Åtgärder
Kompetensförsörjning	Problem att hitta rätt kompetens och erfarenhet för viktiga funktioner	Arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare, bra introduktionsprogram
Resurser och finansieringsmöjligheter är inte i balans med behov	Kan inte verka strategiskt eller genomföra satsningar som är viktiga för tillväxt och utveckling i Värmland och genom det bidra till en god välfärd.	Arbeta aktivt med kunskapsunderlag, prioriteringar, verka och ha en god dialog med aktuella finansieringskällor för att nå balans utifrån behov och möjlighet.
Svårt att påvisa evidens för åtgärder inom verksamhetsområdet	Viktiga insatser kan klassas som verkningslösa eftersom evidens inte kan påvisas.	Hitta nya sätt att följa upp och utvärdera insatser inom verksamhetsområdet.